

Ärende: VN/31974/2021

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av integration och till lagar som har samband med den

Lausunnonantajan lausunto

Allmänna kommentarer till lagförslaget om integrationslagen

Det är förkastligt att hela materialet inte översatts till svenska. Att hänvisa till att statsrådets översättare är överbelastade är ingen ursäkt för att materialet inte översatts. Statsrådet bör se till att tillräckliga resurser för översättning finns.

Ambitionen att effektivisera integrationen av invandrarna samt att utveckla tillgången på integrationsfrämjande tjänster och deras tillgänglighet till att svara mot olika invandrargruppers behov och att snabba upp invandrarnas vägar till sysselsättning och utbildning välkomnas.

Förslaget innehåller nya uppgifter åt kommunerna. Dessa innebär potentiellt sett mer jobb för kommunerna. Hit hör bl a att kommunens ansvar för integrationsfrämjandet utvidgas genom att den åläggs uppgiften att upprätta en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster både för invandrare som registrerat sig som arbetslösa arbetssökande och för invandrare som enligt lagens definition står utanför arbetskraften. Även kravet på integrationsplan kan innebära mera jobb för kommunerna, särskilt som denna ska ses över minst en gång per år. Detta kan vara bli utmanande, särskilt i mindre kommuner där personalresurserna är begränsade.

Lagförslaget tar inte i beaktande att kommunerna i Finland har olika förutsättningar att organisera språkundervisningen. I mindre orter har man färre invandrare, vilket gör att man måste ha många olika nivåer på kunnande och förmåga i samma grupp. I större orter finns fler möjligheter att dela upp grupperna enligt språkkunskap.

I den finskspråkiga versionen av förslaget finns skrivningar om kultur-, ungdoms- och idrottstjänsterna och deras betydelse för integrationen. Dessa definieras som "stödfunktioner". Innebär det att dessa inte anses vara lika viktiga för integrationen som övriga integrerande åtgärder?

Kultur-, ungdoms- och idrottstjänster är viktiga faktorer för en lyckad integrering. Dessa ger möjligheter att lära sig språk och att på ett naturligt sätt komma i kontakt med kommunens invånare.

Det är välkommet att "invandraren kan få personlig rådgivning och vägledning oberoende av orsaken till invandringen och varaktigheten av vistelsen i landet, i den mån att det motsvarar behovet." I nuläget är det kanske ofta så att personer som kommit som kvotflyktingar eller asylsökande (och får uppehållstillstånd) får bra med stöd och hjälp under integrationsperioden, medan t.ex. arbetskraftsinvandrare inte har tillgång till eller vetskap om vilka eventuella (rådgivnings)tjänster som finns för dem. De kanske även går miste om mycket annan information om lokalsamhället, t.ex. möjligheter till fritidssysselsättning - så förbättrad tillgång till lågtröskelrådgivning är väldigt viktigt.

Grundläggande eller sektorsövergripande bedömning av servicebehovet inom kompetens och integration samt integrationsplan (12-22 §)

Det är inte ändamålsenligt att förkorta maximitiden för integrationsplanens giltighet från tre till två år. Tre år behövs för att lära sig ett språk, särskilt med beaktande av att delar av invandrarna som kommer kan vara analfabeter. Våra erfarenheter visar att det är ytterst få som klarar av att studera vid en yrkesskola efter att ha läst språk under endast två års tid.

Integrationsplanerna bör även gälla invandrare vilka tillhör arbetskraften. Detta är särskilt viktigt i inledningsskedet, när ex arbetskraftsinvandrare kommer till en ort. Kommunerna behöver resurser samt mandat att nå arbetskraftsinvandrare, för att delge samhällsinformation och introduktion till svenska och finska. Samma bör gälla säsongsarbetskraft.

Att såväl integrationsplanen som den sektorsövergripande integrationsplanen ska ses över minst en gång per år kommer leda till merarbete för såväl kommunerna som välfärdsområdena.

En enhetlig registrering av studier skulle göra det lättare att fastställa en invandrades språkkunskaper. Koski-systemet som den fria bildningen använder är ett bra ställe för registrering av invandrades språkkunskaper. Den utbildning som finansieras av Arbetskrafts- och näringsbyråerna registreras inte i Koski-systemet. Användningen av ett enhetligt system i all integrationsrelaterad utbildning skulle dock göra det möjligt att se över både innehållet i studierna och resultaten av dem.

Integrationsutbildning (24-25 §) och stöd för frivilliga studier (26-30 §)

-

Allmänna kommentarer till kommunens integrationsprogram (11 §) och flerspråkig samhällsorientering (23 §)

Det är viktigt att notera de ekonomiska resurserna som krävs för flerspråkighet. Det är av stor betydelse att invandrarnas digitala motivation och kompetens utvecklas. Efter pandemin används i

allt större grad distansundervisning och för att kunna ta del av den, liksom av övriga tjänster i samhället behövs digital kompetens, vilket vi noterat att saknas hos flera.

Kommunerna behöver resurser samt mandat att nå arbetstagare, vilka kommer från andra länder, med samhällsinformation. Detta gäller även säsongsarbetare, vilka inte nämns i lagförslaget överhuvudtaget. Det händer att samma personer återkommer som säsongsarbetare säsong efter säsong.

Tjänster för barn och unga som anländer som minderåriga utan vårdnadshavare (3 kap.)

-

Anvisande till kommun (4 kap.)

-

Kommunens, välfärdsområdets och statens uppgifter (5-7 kap.)

Kommunen ska vid planering av integrationsfrämjandet ställa upp mål åtminstone för invandrarnas sysselsättning, utbildning, välfärd och hälsa, boende, delaktighet, jämställdhet och likabehandling, möjligheter att upprätthålla det egna språket och den egna kulturen samt för främjande av goda befolkningsrelationer samt fastställa åtgärder, ansvariga aktörer, samarbete och uppföljning som stöder målen. Kommunen ska skriva ner dessa i ett separat åtgärdsprogram eller inkludera dem i någon annan planeringshandling i kommunen inklusive mätare. Kommunen ska minst vartannat år rapportera till närings-, trafik- och miljöcentralen om uppnåendet av de integrationsfrämjande målen och genomförandet av de integrationsfrämjande åtgärderna, inklusive de uppgifter som avses i 52 §. Kristinestad föreslår att rapporteringen ska ske en gång under respektive fullmäktigeperiod, inte minst vartannat år.

Statens ersättningar (8 kap.)

Att statsandelarna betalas ut med två års fördröjning är inte acceptabelt. Detta leder till utmaningar för kommunerna. Statsandelarna måste betalas ut året efter. Vid situationer av plötslig massinvandring bör det finnas en flexibilitet i ersättningsystemet, vilket gör att kommunerna får ersättning snabbare.

På vilket sätt kommer den flerspråkiga samhällsorienteringen definieras och värderas i statsandelarna för basservice? Detta är oklart och behöver förtydligas.

Tillgång till information och informationssystem (9 kap.)

-

Allmänna kommentarer till andra lagförslag

-

Konsekvensbedömning och andra iakttagelser av motiveringen

-

Segervall Mila
Kristinestads stad - Stadsstyrelsen 30.5.2022 §69